

Yayın Adı	Eko IQ	Referans No	80835448
Newsligher	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/5L4NYCUBH2bXBz3-XFjXDO2/?v=2&s=38801&b=896728,994070&isH=1		
	İlk Sayfa Liste		

EKOSİSTEM

Ekosistem Tahribatının En Ağır Bedeli: Su Krizleri

Veriler, dünya üzerindeki 21 milyon insanın nehir taşkınları tehdidiyle karşı karşıya olduğunu; 1,1 milyar insanın kullanılabilir suya ulaşamadığını belirtiyor. 2030 yılına gelindiğinde sel tehdidinde maruz kalan insanların sayısının 54 milyona çıkabileceği; dünya nüfusunun yarısının ise kullanılabilir suya ulaşmada çok ciddi zorluklar yaşayacağı konusunda ciddi uyarılar yapılıyor.

Selvi EREN, İktisadi Kalkınma Vakfı Uzman Yardımcısı

Canlı hayatının doğrudan bağlı olduğu su, dünyanın yaklaşık %70'ini oluşturuyor. Ancak bunun sadece %3'ü tatlı su ve bu suyun üçte ikisinin buzullarda olduğunu hesaba katarsak yeryüzünde bulunan su miktarının sadece %1'i insanlar tarafından kullanılabilir durumda. Bu nedenle su kaynaklarını israf etmemenin ve geri dönüştürmenin önemine dikkat çekmek amacıyla 22 Mart "Dünya Su Günü" olarak kutlanıyor. Bu yıl 25 yaşını dolduran Dünya Su Günü vesilesiyle 19-23 Mart tarihleri arasında 8. Dünya Su Forumu düzenlendi. 12 ülkeden 120 binden fazla kişinin katıldığı forum, Brezilya ekonomisine de ciddi katkıda bulundu: Toplamda 8.000 yeni iş imkanı sağlandı.¹

Forumun ilk günü yayımlanan "Su için Doğanın Sunduğu Çözümler" isimli Birleşmiş Milletler raporu², insan kaynaklı oluşan tahribat ve değişimlerin ekosistemdeki yansımalarını su odağında irdeliyor. Ekosistemin su döngüsündeki kritik önemine dikkat çeken rapor, toprakların %30'unun ormanlık alanlar olduğunu; ancak, söz konusu alanların %65'inin tahrip edilmiş halde bulunduğunu belirtiyor. Ormanların suyun akışını düzenlediği, arındırdığı ve atmosferdeki nem oranını sabitlediği düşünüldüğünde ormanlık alanların tahribatı su kıtlığının arkasındaki en temel sebeplerden biri. Nitekim ormanların su döngüsündeki geri dönüştürücü rolü, insan nüfusunun %76'sı için su arzını sağlıyor. Hava sıcaklığını ve su döngüsünü dengeleyen ağaçların, gerçekleştirdiği solunum ve fotosentez yağışların ortalama %40'ının ana kaynağı.

Ormanların tahrip edilmesi sadece ev sahipliği yaptığı hayvanların yaşam alanlarının yok edilmesi ve insan kaynaklı sebeplerle soylarının tükenme riskiyle karşı karşıya gelmesine neden olmuyor. Su döngüsünde tüm canlı hayatını doğrudan etkileyecek değişimler gerçekleşirken; artan ku-

Yayın Adı	Eko IQ	Referans No	80835448
Newslihter	http://gold.ajanspress.com.tr/linkpress/5L4NYCubH2bXBz3-XFiXDO2/?v=2&s=38801&b=896728,994070&isH=1		
	İlk Sayfa Liste		

raklık veya su taşkınları bireylerin günlük hayatlarında suya erişimlerini giderek azaltıyor. Yapılan bir araştırma 2000 ile 2012 yılları arasında şehirleşme ve tarım sebebiyle ormanlık alanların %3,2'sinin (1,7 km²) yok edildiğine dikkat çekiyor.³ Bu doğrultuda ormanların tüm ekosistemi etkilediğini hatırlatmak gerekiyor; bu da su döngüsündeki değişimlerin sadece yerel ve bölgesel etkilerle sınırlı olmadığı anlamına geliyor. Yani Endonezya'da palm yağı yetiştirmek amacıyla yok edilen ormanların bedelini sadece o bölgenin canlı hayatı ödemiyor. Bu nedenle ormanların korunmasında ve dolayısıyla suyun yönetimi konusunda küresel politikalar benimsenmesi büyük önem taşıyor.

Küresel ısınmanın gezegeni ve canlı hayatını derinden etkilediği günümüzdeki veriler fazlasıyla korkutucu. Su odağında ilerlersek gezegen sıcaklığını ve ekosistem döngüsünü geri dönülmesi oldukça zor bir şekilde değiştiren küresel ısınma, sadece su ktlığına veya kuraklığa sebep olmuyor; aynı zamanda aşırı yağışlar nedeniyle sel baskınlarını da artırıyor. Veriler, dünya üzerindeki 21 milyon insanın nehir taşkınları tehdidiyle karşı karşıya olduğunu; 1,1 milyar insanın kullanılabilir suya ulaşamadığını belirtiyor. 2030 yılına gelindiğinde sel tehdidinde maruz kalan insanların sayısının 54 milyona çıkabileceği⁴; dünya nüfusunun yarısının ise kullanılabilir suya ulaşmada çok ciddi zorluklar yaşayacağı konusunda ciddi uyarılar yapılıyor.

AB'nin Geridönüşüm Odaklı Su Yönetim Planı

Avrupa Komisyonu, 28 Mayıs günü yapılan duyurusunda suyun geridönüşümünü kolaylaştıracak yeni kurallar önerdi⁵. Bu kapsamda öncelikle tarımsal üretimde suyun tekrar kullanılması hedefleniyor. Şu bir gerçek ki tarım, en fazla suyun

harcanıldığı üretim sahası ve suyun etkin bir şekilde kullanılmaması nedeniyle de çok fazla su israfının yapıldığı bir alan. Küresel ısınmanın karbon ve su döngüsünü değiştirdiği günümüzde tarımsal üretim de büyüyen bir risk altında. Bu anlamda komisyonun tarım üretiminde atık suların geridönüşümünü artırma hamlesi oldukça değerli ve su ktlığının önüne geçmek için atılması gereken öncelikli adımlardan biri. Komisyonun sunduğu önerileri üç ana başlık altında toplamak mümkün: Artırılmış atık suların yeniden kullanımı için asgari gerekliliklerin belirlenmesi; suyun geridönüşümünde sağlığı tehdit edecek risklerin en etkili şekilde yönetilmesi ve son olarak atık suların arındırılma süreçlerinin şeffaf ve tüm üye ülkeler tarafından erişilebilir olması.

Paylaşılan verilere göre dünya üzerinde kullanılan suyun sadece %20'si geridönüşümden geçerek yeniden kullanılıyor⁶. AB içerisinde ise 40 milyar m³ atık su oluşurken bunun sadece 964 milyon m³'ü geridönüşürülüyor. AB nüfusunun %11'inin su ktlığı riskiyle karşı karşıya olduğu düşünüldüğünde komisyonun Çevre, Denizcilik ve Balıkçılıktan Sorumlu Üyesi **Karmenu**

Vella, birliğin su yönetimini iyileştirmesi gerektiğini vurguluyor. Su sektörünün 9000 KOBİ ve 500 bin istihdam içerdiğinin altını çizen komisyon, su sektöründeki %1'lik bir büyümenin AB çapında 20 bin yeni iş imkanı yaratabileceğini belirtiyor. Tüm dünyayı tehdit eden temel bir konuda ciddi bir adım atan komisyon, su yönetimi karnesini iyileştirmeye kararlı. Bu bağlamda bireyleri, iş dünyasını ve politikacıları teşvik etmek amacıyla su yönetiminin ekosistemdeki değerinden ziyade ekonomik değere vurgu yapması dikkat çekici bir nokta. Öte yandan küresel ısınmayı durdurma çabalarının neden vaat edilen hızda ilerlemediğinin de tartışılmaz bir göstergesi. Nitekim ekosistemi koruma çabalarının ekonomik kaygıların gerisinde kalmaya mahkûm edilmesi yeni bir durum değil. Yine de tarım üretiminin çevreye zarar verdiği yönündeki eleştiriler artarken⁷ tarım sektöründe suyun verimli kullanılmasına dair düzenlemelerin yapılacak olması olumlu bir gelişme. Bununla birlikte insan kaynaklı faaliyetler nedeniyle hızla tükenen suyun yönetimindeki değişikliklerin çok hızlı bir şekilde yapılması gerekiyor. Nitekim her geçen gün canlı hayatının aleyhine işliyor. ○

KAYNAKLAR

- 1 <http://www.worldwaterforum8.org/node/942>
- 2 <http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002614/261424e.pdf>
- 3 Ritters, K., et al., 2016. "A global evaluation of forest interior area dynamics using tree cover data from 2000 to 2012". *Landsc. Ecol.* 31, 137-148. doi:<http://dx.doi.org/10.1007/s10980-015-0270-9>, <https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10980-015-0270-9>
- 4 <http://www.wri.org/blog/2017/08/7-reasons-were-facing-global-water-crisis>
- 5 http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-3929_en.htm
- 6 <http://www.wri.org/blog/2017/08/7-reasons-were-facing-global-water-crisis>
- 7 <http://www.greenpeace.org/eu-unt/en/News/2018/environment-health-ignored-agriculture-ministers/>